

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés

Zala vármegye, 2024.04.22-2024.04.29.

Időjárás:

A múlt héten folytatódott a hűvös időjárás a megyében, felmelegedés csak e hét végére következett be. Csapadék 1-2 nap hullott 12-16 mm mennyiségben. Gyakran viharos erejű szél volt jellemző, amely a permetezéseket hátráltatta. A minimum hőmérsékletek 0-7,75 fok, a nappali hőmérsékletek 9,04-23,33 fok között alakultak (átlag: 4,52-15,54 fok). A páratartalom 70-80 % közötti volt.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA

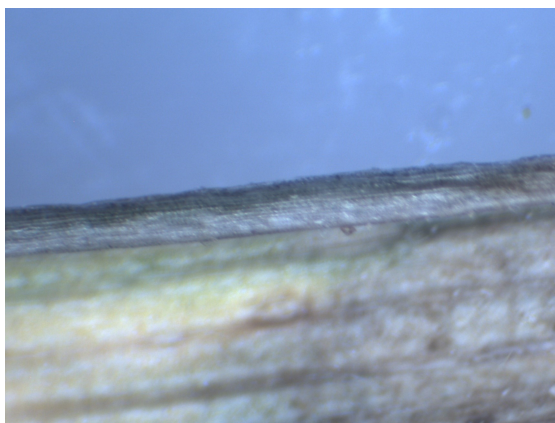
Növényfenológia: őszi árpa: virágzás kezdete-virágzás; őszi búza: levélhüvely felnyílás-kalászhányás kezdete; tavaszi árpa: bokrosodás.

Károsítók:

A hűvös, párás időjárásban a betegségek lassú terjedése volt jellemző.

A **sárgarozsda** korábbi észlelési szintű tünetei erősödtek. A gabona állományok jelentős részén (nagy részt őszi búzán) megfigyelhető a betegség, elsősorban az elsődleges tünetek formájában (kivilágosodó pontok a levéllemezen), de a tünetek ~30 %-án már a sporuláció is jellemző. A szeles (időnként párás) időjárás kedvez a betegség terjedéséhez, ezen kívül a fertőzésveszélyt az intenzíven sporuláló telepek jelenléte is növeli, ezért a várható felmelegedés ellenére **a védekezés mielőbbi elvégzése indokolt!**

A **szeptóriás levélfoltosság** fellépése az érzékeny fajtákban tovább erősödött. Általában **gyenge-közepes mértékű** a fertőzöttség, de egy-egy táblán már a zászlós levél és a felső levélemeletek is érintettek! Mikroszkópos vizsgálat nélkül a tünetek nagyon megtévesztőek lehetnek (életlen eredetű foltosodással nagyon hasonlatos). A nekrotizálódott foltokban megfigyelhetők a piknídiumok (a már egyszer kezelt állományokban is), melyek az állomány alsó részéből származó leveleken intenzíven sporulálnak, fokozva ezzel a további fertőzésveszélyt (1. fotó). **A védekezés indokolt a betegség ellen!**

1. fotó: Szeptóriás levélfoltosság (*Zymoseptoria tritici*) sporuláló piknídiumai őszi búza levelén (2024.04.28)

Őszi búzában a lisztharmit tünetei a betegségre kifejezetten érzékeny fajtákban erősödtek. A szár alsó részén, a sűrű állományokban közepes-erős mértékű fertőzöttség látható (2. fotó). **Védekezés indokolt!**

2. fotó: Lisztharmat közepes-erős mértékű fellépése az őszi búza szárán (2024.04.28)

Őszi búzában a virágzás kezdetén lévő állományokban a **kalászfuzáriózis** elleni védekezés elvégzése javasolt. A betegség fertőzésveszélyét a csapadékos, párás időjárási körülmények (és a kissé emelkedő hőmérséklet) növelik a virágzó állományokban.

Őszi árpán a **pirenofóras levélfoltosság** a legtöbb állományban erősödött. Gyakori a hálózatos levélfoltosság és a „spot” típusú tünet megjelenése is. Elsősorban az alsó levelek fertőzöttsége jelentős, de a betegség egyértelműen terjed a felső levelek irányába (3. fotó). Védekezés indokolt.

3. fotó: Pirenofóras levélfoltosság („spot” típusú tünete) őszi árpán (2024.04.28)

Őszi árpán a **lisztharmat** fellépése is növekedett. A fertőzöttség gyenge-közepes mértékű (2-3-as skála) az alsó leveleken.

4. fotó: Lisztharmat fertőzés őszi árpán (2024.04.28)

Tavaszi árpán kissé erősödtek a **rinhosporiumos levélfoltosság** tünetei, a fertőzöttség legfeljebb gyenge mértékű. A **levéltetvek** száma enyhén emelkedett, de a fertőzöttség gyenge fokozatú.

A **vetésfehérítő bogarak** egyedszáma stagnál, alacsony. Az imágók száma észlelési szintű (2-3 db imágó/10 hcs). A tojásokból egy-egy táblán már megfigyelhetők a kis lárvák, de számuk, kártételük egyelőre alacsony. Az állományok szemléje javasolt.

KUKORICA, NAPRAFORGÓ

Növényfenológia:

Folytatódott a napraforgó és kukorica alá a talaj előkészítés, vetés. A talajhőmérséklet újra emelkedett amely a csírázás-keléshez, és a már kikelt állományok lendületesebb fejlődéséhez is kedvez.

Egy-egy táblán már sorol a kukorica, de károsítás még nem jellemző (vagy nem látható). A veszélyeztetett térségekben a **barkók** jelenlétét továbbra is célszerű ellenőrizni.

A magról kelő gyomnövények ellen a **preemergens gyomirtások** elvégzése javasolt a szélcsendes időszakokban.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA, KÖRTE, DIÓ

Növényfenológia:

Szilva, cseresznye, meggy, kajszi: gyümölcsfejlődés-növekedés;

Alma, körte: gyümölcsfejlődés (5-10 mm-es gyümölcskezdemények).

Dió: virágzás vége-kötődés, gyümölcsfejlődés.

Károsítók:

A **tafrinás levélfodrosodás** számára újra kedvezett az elmúlt időszak (a csapadékos napokon) és újabb fertőzések következhetnek be, újabb tünet megjelenéssel. A még egészséges levelek (termés) védelme érdekében újabb gombaölőszeres kezelés válhat szükségessé a hűvös napokon.

Kajsziarackon enyhén erősödtek a **sztigminás levéllyukacsosodás** levéltünetei, de a lilás foltok már a gyümölcsön is megfigyelhetők. A csapadékos, hűvös időjárás kedvez az újabb fertőzésekhez, ezért a védekezések folytatása ennek függvényében javasolt.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása csökkent, (2-3 db imágó/csapda/3 nap). Szilvában a **szilvamoly** egyedszáma a hűvös, szeles idő miatt alacsony, 2-3 db imágó/csapda/3 nap fogással.

Kajsziarackon a **levéltetvek** gyenge mértékű fertőzöttsége látható. A párás, melegedő időjárás kedvez számukra, ezért a védekezés megkezdése javasolt.

Körtében és almában a **levéltetvek** felszaporodása visszafogott, de kisebb kolóniákat szinte mindenütt lehet találni. A kártétel egyelőre a hajtások ~3-5 %-át érinti.

Almában az **almalevél-aknázómoly** és az **almamoly** rajzása minimálisra csökkent. A csapadékozás továbbra is javasolt.

Almában a **varasodás** fertőzésveszélye a csapadékos napokon emelkedett, de a hűvös időjárás miatt tünetek egyelőre nem láthatóak. Az intenzív védekezés folytatása javasolt. **Körtében** a gyümölcsvarasodás gyakori megjelenése mellett a leveleken is láthatóvá váltak a tünetek (5. fotó). A fertőzöttség gyenge fokozatú, de a konídiumok képződése folyamatos, ezért a

fertőzésveszély közepes mértékű (a fertőzéshez szükséges levélnedvesség borítottság időtartama kissé csökkent a szeles időszakokban).

5. fotó: Körtevarasodás fellépése levélen (2024.04.28)

Dióban megjelentek a **gnomóniás betegség** tünetei a levelek mellett a **kis gyümölcsökön** is. A fertőzött felületeken tömeges az acervuluszok képződése, azokból a konídiumok szóródása, ezért a csapadékos napok környezetében a védekezés javasolt (6. fotó).

6. fotó: Gnomóniás betegség a dió burkon (2024.04.24.)

SZŐLŐ

Növényfenológia: rövid hajtás állapot, fürtkezdemények megjelenése.

Szőlőben a lehülés miatt a szőlő fejlődése, hajtásnövekedése lassult, helyenként (mélyebb fekvésű területeken) a hajtások részleges vagy teljes elfagyása is megfigyelhető volt.

A hőmérséklet emelkedésével a héten megkezdhetők a gombaölőszeres kezelések a feketerothadás, peronoszpóra és a lisztharmat ellen.

Zalaszentlőrinc, 2024. április 29.

Tűh Annamária
előrejelző